

Uredništvo in upravnništvo

Calle Gral. Cesar Diaz 1657 U. T. 59 - 3667
Sprejemanje strank vsak dan od 15.—18.

Buenos Aires, 4. julija 1936.

Naročnina za pol leta \$ arg. 3.—; celo
leto \$ 5.—CORREO
ArgentinoTARIFA REDUCIDA
FRANQUEO PAGADO
Concesión 1551

Zborovanje v Zvezi narodov

Okno v svet

Ta teden so se zbrali v Ženevi zastopniki vseh držav, ki so včlanjene v Društvo narodov. No-beedn delegatov ni maral ali pa drugi niso hoteli, da bi prevzel predsedništvo zborovanja ta ali oni delegat, ter je kar začel govoriti angleški zunanji minister Eden, in je takoj za njim povzel besedo belgijski zastopnik, ki je dejal, da bi se dalo še kaj rešiti, če bi se ne bil zavrzel Lavalov-Hoareov načrt.

Argentinski delegat je izjavil, da je bila Argentina vedno na stališču in je tudi danes, da se ne dovoli nobeni državi, da bi imela kako nadoblast nad drugo državo ali narodom. Prikazal je zgodovino Argentine, ki se je takih vsiljivih nadoblastnikov vseskozi otrešala in slednjič tudi otrešla. Enako da je Argentina pomirjevalno posredovala tudi v čakovski vojni, ter je že tistokrat izjavila, da se ne pri-zna z orožjem zavzetega ozemlja nobeni državi. In na vse zadnje, je dejal, je ves svet ki zahteva mir.

Tedaj je zavzel govorniško mesto Haile Selassie, ki več kot deset minut vsled aplavdiranja novinarjev na galeriji, ni mogel začeti govoriti, in je potem, ko je nasilne italijanske novinarje policija vrgla ven, prišel takole: Jaz, Haile Selassie I, cesar abesinski, sem prišel danes sem zahtevati pravico... Govoril je v svojem jeziku, ki je tolmač prenašal na francosko, ter je ljuto napadel Francijo pod zunanjim političnim vodstvom Laval, ki kot je znano, je imel tajen dogovor z Mussolinijem. Potem je dejal, da je bila Abesinija ves čas žrtev internacionalnih intrig in da Društvo narodov ni vršilo svoje dolžnosti, samo zato da je lahko italijanska vojska okupirala Abesinijo.

Madžarska in švicarska zastopnika sta hotela, da neguš ne sme govoriti, proti čemur je irski zastopnik De Valera odločno protestiral, da lahko neguš govori kadar hoče in kar hoče. Tako je tudi ostalo.

Delegatje niso pričakovali, da bo Haile Selassie tako odločno in prepričevalno govoril in je s svojim usmerjenim nastopom napravil najboljše utis. Seveda mu po našem mnenju vse skupaj ne bo moglo nič več pomagati, četudi je dobil poročilo iz Abesinije, da se je njegova armada na novo organizirala, ter da bo pričel s ponovno borbo na življenje in smrt z italijanskimi upadniki.

Italijansko časopisje se norčuje iz neguša, ter ga imenuje "cesarja brez države" itd. Enako se norčuje iz Društva narodov tudi nemški propagandni minister Goebbels, ki je dejal, da Društvo narodov je imenitna organizacija, da pa so letalske flotilje in vojaški polki še mnogo boljše...

Po dolgem govoru, ki ga je držal Haile Selassie, v katerem je prikazal vso tragedijo naroda, ki je napaden od imperjalistične sile, in ki ni nikogar pod božjim solncem, da bi mu dejansko priskočil na pomoč, je povzel besedo

italijanski zastopnik, ki je po stari lisičji navadi zavajal resnico, ter prikazoval, da Italija dela samo za mir, da z okupiranjem Abesinije nima drugega namena kot osrečiti s svojo civilizacijo zaslužni narod. Vse to, da Italijo stane mnogo žrtev, ki pa da jih iz ljubezni do bližnjega rada doprinese.

Spričo italijanske hinavske politike, je mogoče še, da jim kdo verjame?

Panamski zastopnik je dejal, da se je pokazala Zveza narodov brez moči in upliva, kadar se močno oboroženi državi zdi, da lahko napade šibkejšo in jo premaga, in da je zato mnogo manjših držav mnenja, da nimajo ničesar iskati v ženevski organizaciji, ter da je najbolje, če izstopijo iz nje.

Angleški zunanji minister Eden, je dejal, da sankcionistični frakas še ni dovolj vzroka, da bi se moralo odpovedati načelnim smernicam Zveze narodov. Povedal je, zakaj bi bilo nesmiselno še nadalje držati sankcije proti Italiji, ker da bo prišel primernejši čas in druge okoliščine, ter da sta si s tem edina z Blumom, francoskim ministrskim predsednikom. Anglija da je pripravljena za vsako reorganizacijo Društva narodov in da se mora to napraviti v tem pravcu, kot zahteva večina.

Sovjetski zastopnik Litvinov je izjavil, da morajo biti bodoče sankcije gospodarske in vojaške ter enotne, ne kot je bilo sedaj, ko so mnoge države napovedale sankcije, ki jih v resnici niso prakticirale.

Kot vidimo in smo tudi pričakovali, ženevsko zborovanje ni in ne bo spremenilo evropske politike. Zaenkrat je vse prisluhnilo zborovanju Društva narodov, medtem pa Italija in Nemčija pripravljata novo "presenečenje", ki ga diplomatje v Ženevi jasno predvidevajo samo tega vprašanja ravno ne silijo v ospredje, četudi je Litvinov dovolj jasno povedal, da so v Evropi agresivne države, ki jim bo treba pristriči roparske kremplje, se vendar o tem vprašanju ne bavijo posebej, ker bodo prizadele samo šibkejšo državo, katerim pripadamo tudi mi, zato je naša usoda popolnoma odvisna, kakšna politika bo vodila Mala antanta in Balkanski sporazum, ki jim daje odločilni pomen Jugoslavija katere zastopniki so izjavili, da so za prijateljstvo z Nemčijo, vendar samo tedaj, če se s tem strinja tudi Francija. S tega sklepamo, da Nemčija vendar še ni dobila popolnega političnega upliva nad Jugoslavijo, katerega smo se najbolj bali ter smo odločno z drugimi, ki so tudi našega mnenja, ki je mnenje delavnega in še nikdar svobodnega ljudstva, brez prikrivanja povedali, zakaj smo proti "dobrotam", ki jih prinaša nemški in italijanski fašizem, in zakaj vidimo rešitev edino v slovanski vzajemnosti.

Ali imaš poravnano naročnino?

Moskva. — Na ruskomandžurski meji se stalno ponavljajo izgredi, kar je predznak novih zapetljajev.

Paris. — Francozi pravijo, da v slučaju vojne z Nemčijo, bodo morali računati le na svojo moč, ker Rusija da bo imela drugod dovolj opravka.

Dunaj. — Mussolini ima vse lepo pripravljeno, da kakor hitro bodo Nemci pripravljeni proglasiti Avstrijo za svojo deželo, bo posedel na prestol Otona Habzburškega. V Nemčiji in v Italiji so torej pripravljeni.

Ženeva. — Ras Nassibu, pravi, da naj Društvo narodov preskrbi 10 milijonov liber šterlinov, da se bodo abesinci še nadalje borili proti Italiji.

Ženeva. — Diplomati se preklajajo, da je veselje. Zelo malo pa je upanja, da bodo kaj stvarnega ukrenili. Haile Selassie povzroča veliko hrup in komentarjev, vendar, kar je glavno, mu Društvo narodov ne bo moglo vrniti tistega, kar mu je Italija siloma in protipostavno ugrabila, in to je za nas glavno. Vse drugo smatramo za mlatenje prazne slame.

Gorica. — Josip Merljak, star 48 let in njegov sin Friderik, star 16 let, Josip Fervin, star 47 let, Josip Lipušček, star 17 let in Guerrin Favero, star 21 let, so šli pretekli ponedeljek na Staro goro pobirati staro železje in granate. Rvno ko so hoteli odpreti granato, ki ležijo povsod okrog še iz svetovno vojne, je eksplodirala ter so vsi ostali na mestu mrtvi.

Koliko človeških žrtev bo neki še zahtevalo goriški bojišče?

Belgrad. — Na macedonski meji sta bila ubita od macedonskega vodje Asena Nikolava, dva jugoslovanske orožnika.

Rim. — Tu zelo malo pričakujejo od ženevskega zborovanja, ker Mussolini pred vsem hoče popolno svobodo na Sredozemskem morju kakor tudi v dardanelski ožini.

Moskva. — Ruska vlada je izdala dekret, da je pod občno kaznijo prepovedan splav, izven če je življenje matere v nevarnosti. Razporeke tudi ne bo več mogoče, če ne bosta obe stranki zadovoljni in bo v zvezi z velikimi stroški. Starši z veliko družino bodo dobivali posebno podporo od države. Na dalje je določila vlada veliko svote za porodnišnice in otroška vzgojevališča. Tako računajo, da bo ruski narod štel leta 1971 300 milijonov prebivalcev, sedaj jih ima 170 milijon.

Moskva. — Nova ruska ustava bo dovolila versko svobodo, enako bodo imeli tudi "kula-ki", samostojni kmetje, pravico obstojati.

Sovjetske oblasti menijo, da so prebili led ter pokazali pravo pot ljudstvu, ki ne bo več tako neumno, da bi ponovno krenilo nazaj.

Ženske ne bodo zahtevale posebnega protežiranja, ker so itak enakopravne z moškimi.

Veliko pažnjo da bodo polagali vojski, dokler so ogroženi od kapitalističnih držav.

Pariz. — Kot smo povedali že v zadnji številki ima namen Francija nacionalizirati vso vojno industrijo. Obenem pa bo tudi vojaško življenje prevredila. Do sedaj so bili vojaki skoro ves čas službovanja v vojašnicah, izven vsakoletnih vojaških manevrov, odslej pa bodo v vojašnici samo šest prvih mesecev, potem pa ves čas zunaj na kampu.

Rim. — Menda bo dal Mussolini ukaz, naj se nekateri vojaški oddelki vrnejo iz Afrike, seveda bodo prvi tisti, ki so prvi odšli. Vsem vojakom in fašistom, ki so se udeležili afriške vojne, bodo preskrbeli spominske svetinje.

Zaenkrat pa ni še prišlo nič vojakov iz Afrike, pač pa še vedno dovažajo tja nove delavce.

Moskva. — 4 milijarde rublov je določila vlada, za splošno zboljšanje položaja, za dobo dvajset let. Vlada ima namen s tem utrditi moč svojega denarja ter zboljšati narodno obrambo, ob enem pa znižati cene potrebščinam ter zboljšati narodno gospodarstvo.

Varšava. — 500 judov je odšlo iz Poljske v Palestino z namenom, da se tam za stalno naselijo.

Mehiko. — Policija je pričela kar brez povišanja streljati na stavkujoče pri čemer je bilo 7 mrtvih in 15 ranjenih.

Dunaj. — Na progi Posen-Varšava je skočil iz tira osebni vlak pri čemer je bilo 10 mrtvih in več ranjenih.

Dunaj. — Bankrot je napovedal največji dunajski industrijalec Rosel, ki mu je začela zahajati špekulativna sreča, ko je pričel severnoameriški magnat Morgan leta 1924 podpirati frank.

Rim. — Italijanski listi se hudo ljutijo, ker so v Ženevi zaprli italijanske novinarje, ki so hoteli motiti neguša, ko je govoril. To da je naravnost nečast za Evropo.

Zelo se hudojejo na romunskega zunanjega ministra Titulescu, ter imenujejo romunce narod inorantov, ki so se pritepli od nekje iz Azije in da niti narod niso temveč mešanica raznih nižjih ostankov.

Dunaj. — Urugvajski minister v Pragi je naročil več raznovrstnega denarja v dunajskih denarnih delavnicah. Vsega skupaj za 14 milijonov pesov.

Rim. — Jugoslovanski minister pri Vatikanu Simić je umrl.

GOSPODARSTVO

Piše Zadr.

ODGOVOR NA VPRAŠANJA O ZADRUGI, SLOVENSKI ZADRUŽNI DOM

Na razna vprašanja, ki nam prihajajo od raznih strani radi pravil zadruga Slovenski Zadružni iDom, nismo mogli vsakemu posebej odgovoriti, zato porabimo to priliko, da tem potom odgovorimo vsem skupaj. Pravila v slovenskem jeziku so že gotova in bodo prihodnji teden objavljena.

Kar najbolj zanima naše ljudi je, da-li je zadruga eni in isto z S. Prosvetnim društvom. Na to moramo odgovoriti, da je zadruga vodena popolnoma samostojno, ker ima tudi svoje lastno knjigovodstvo, urejeno po predpisih argentinskega zadružnega zakona. Z Prosvetnim društvom pa je do sedaj najbolj v zvezi, ker je iz istega izšla ideja in se je iz tega društva največ članov upisalo v zadrugo. Upisali pa se bodo tudi taki člani, ki niso člani pri Prosvetnem društvu, ker je namreč vstop dovoljen vsakemu ki hoče v zadrugo vstopiti. Do ustanovitve je torej največ doprineslo Prosvetno društvo katero na ne želi imeti za naprej nobene predprave, ampak želi, da se čim več slovencev vpiše v zadrugo, katera naj bi bila ponos in ob enem velika korist čim večjemu številu slovencev v Buenos Airesu in izven nje.

Nekateri si niso na jasnem radi deležev, kako bi bilo z njimi v slučaju, da član odstopi v domovino. Pravila predvidevajo, da se deleži izplačajo članu 3 mesece potem ko je član pismeno od odbora vrnitev istih zahteval. Torej vsak ve že naprej, kdaj bo odstopoval in to lahko javi odboru, kateri bo stvar po pravih rešil. V slučaju bolezni ali velike potrebe pa lahko član zahteva deleže takoj, kateri se mu izročijo v obliki posojila, in to dokler jih lahko vrne, ali se na krije tako posojilo iz deležev, ko so zapadli v plačilo, ako posojila član ne more vrniti. Deleži so torej na ta način skoro vedno na razpolago članu.

Ob enem se nam zdi potrebno poudariti, da je denar v zadrugi naložen popolnoma varno. Saj upravljajo z njim člani sami od katerih je odvisen napredek. Oni bodo vedno gledali voditi zadrugo tako, kot bo njim najbolj prav.

Zato je pravilno, da vsi natančno poznajo pravila in, da se jih tudi drže. Čim več bo članov, ki se bodo za stvar resno zanimali in jo nadzorovali, tem lepše bo uspevala in tudi v resnici nudila varnost za naložen denar, ki ji bo zaupan.

Ako bi kdo vedel, kje se dobi primerno zemljišče, se ga naproša da javi odboru, kateri se že zanima in gleda, kje bi se najbolj primerno kupilo. Če bomo vsak po svoji moči k stvari doprinesli, bomo lahko kaj imeli. Zato vsi ki nam je za lastno gospodarstvo na srečo, na delo.

NEMČIJA KUPUJE V JUGOSLAVIJI

Iz Beograda poročajo, da se je podpisala med Nemčijo in Jugoslavijo pogodba glasom katere bo kupila prva v Jugoslaviji večje število glav goveje živine. Kot znano, je bila Italija pred sankcijami najboljši odjemalec za našo govejo živino kakor tudi za perutnino in les, kar ji je povzročilo veliko škodo. Zato sedaj išče novih trgov in izgleda, da bo Nemčija precej kupila pri nas in z tem odpomogla zastoj v naši izvozni trgovini.

DVE NESREČI ZA VIPAVSKEGA KMETA

Gorica, maja 1936. — Pred kratkim ie v okolici Šempasa in Oseka divjalo hudo neurje in toča, ki ie prišla iznad Čavna in pokosila pridelke. Sedaj pa napovedujejo, da bo prišlo v iste kraje vojaštvo na letne vaie. To bo za našega kmeta za točo druga šiba božja, tako da mu za jesen, ko bo čas za pobiranje poljskih sadežev, ne bo ostalo popolnoma nič.

Pijančevanje ie usodno zlo

Samo z nenrestanim hvaljeniem, da ima naš mali narod velike vrline, ne bomo nikomur koristili. Potrebno ie, da si nocoledamo v oči in si odkrito povemo tudi nanake. Poveimo si brez prikrivanja, da ie naše pogubno zlo niančevanje. Dalmacija ima več in močnejša vina kakor Slovenija, a pohanjanja v našem pomenu ali obsegu ne poznajo. Isto moramo reči o Italiji. Tudi primorski del našega naroda se v tem bistveno razlikuje od ostalih Slovencev. Pretepev, pobojev in sploh krvavih zločincov tam ni v tej množini kakor pri nas. Ali ie našim ljudem v krvi, da v pijanosti tako pobesne, da ie za žaljivo besedo brž v roki nož? Zdravniki nam vedo povedati, koliko oklanih vsako needljo in praznik zvečer pripeljejo v bolnišnice. Pobojev in ubojev v naši domovini ie vsako leto toliko, da nas mora biti groza. Kakor ie Slovenec mnogokrat dober, tako zna biti sirov, posebno kadar ie okajen.

Katerega resničnega rodoljuba ne bole rane lastnega naroda! Ne samo boleti nas mora to hudo zlo, temveč moramo tudi iskati zanj zdravila. Narod naš npravnostno dvigniti. Boriti se proti škodljivcem njegovega blagostanja, njegove sreče, ie sveta borba. K tej borbi so pozvani vsi rodoljubi, brez razlike vsi, ki sami plemenito mislijo in narodu dobro željo.

Borba proti pijančevanju ie pri nas posebno težavna zato, ker ie v navzkrižiu z gospodarskimi koristmi velikega dela našega prebivalstva. Slovenija prideluje mnogo vina in to vino hoče in mora v denar. S tem dejstvom ie treba računati, a vendar ie pijančevanje s svojimi groznimi posledicami treba omejevati, pobjati, če ne, nas bo ubilo ono.

O vsem tem se bo govorilo na treznostnem

PRIJATELJ VAŠEGA POVERJENJA

Ni mogoče dobiti dobrega prijatelja samo na en dan.
Potrebno ie, da se z njim večkrat družite, tako da se medsebojno pobliže spoznata.
Kadar česa potrebujete, da Vas Vaš prijatelj razume in da rad ustreže Vaši prošnji.

Posetite našo Banko ali nam pišite v Vašem materinem jeziku.
Dobili boste na tisoče vaših rojakov, ki se poslužujejo samo našega posredovanja, ki so najboljša garancija o naši BRZI, TOČNI in USLUŽNI postrežbi.

DAJTE NAM ENO NAROČILO IN SE PREPRIČATE!

BANCO GERMANICO

DE LA AMERICA DEL SUR

Avda. L. N. ALEM 150

BUENOS AIRES

Naše uradne ure so: od 8½ do 7 zvečer, v sobotah do 12½ ure.

DRUŠTVENE VESTI

PEVCI IN PEVKE

Jutri, 5. julija vsi, moški in ženske, pridite točno ob 4 uri k pevskim vajam. Tisti, ki sodelujete pri snubačih, če le morete pridite še malo prej.

"SNUBAČI"

V Slovenskem prosvetnem društvu se bodo v nedeljo dne 12. julija predstavili "Snubači", to je šaljiv prizor s petjem.

Ni treba še posebej povdarjati, da bo ta predstava nekaj izvanrednega za naše občinstvo, zato naj nihče ne manjka.

Prostori bodo pokriti ter bo vsestransko poskrbljeno za udobnost posetnikov.

Vabljeni ste torej vsi za v nedeljo 12. julija ob 4 uri pop. Ulica Gral. Cesar Diaz 1657., (tri kvadre od Av. San Martin na križišču Dto. Alvarez).

Slovensko Prosvetno Društvo I.

Gral. Cesar Diaz 1657

Buenos Aires

V A B I

na veliko družinsko zabavo s petjem. ki se bo vršila v nedeljo dne 12. julija ob 4 uri popoldne na okrašenem in pokritem dvorišču v društvenih prostorih, Gral. CESAR DIAZ 1657, to je tri kvadre od križišča Av. San Martin in Dto. Alvarez.

Nekaj posebnega bo šaljiv prizor s petjem

"SNUBAČI"

IGRAL BO SLOVENSKI ORKESTER

Za prigrizek in žejna grla bo društven bufet bogato založen.

K obilni udeležbi uljudno vabi.

ODBOR

NIK DAR NE POZABITE

da

Za poslati denar v domovino

hitro in z najmanjšim stroškom,

Za vlagati denar v hranilnico

kjer je varen z dobrimi obrestmi,

Za nakup ladijskih prevoznih listkov

z najboljšimi in najhitrejšimi ladjami od katerekoli družbe, po resnično nizkih cenah

NUDI EDINO LE

tradicionalni prijatelj slovencev v Argentini

SLOVENSKI ODDELEK

BANCO HOLANDES UNIDO

SUCURSAL BUENOS AIRES

CANGALLO 360

(medtem ko traja zidanje našega lastnega poslopija na 25 de Mayo in Bn.é. Mitre)

VAŠA LASTNA KORIST ZAHTEVA, DA SE POSVETUJETE z nami, osebno ali pismeno, na kar Vam bomo radevolje takoj odgovorili.

PRIHODNJA PRIREDITEV SPD. I.

Se bo vršila dne 9. avgusta v ulici Alsina 2832. Opozarjamo še sedaj na to prireditev, ker se bo poleg petja podala lepa veseloigra, kakoršno še ni ste imeli priliko videti v Buenos Airesu.

DOBRODOŠEL

Iz Mackenne je prišel za nekaj dni Mirko Peljhan ter bo ta čas žrtvoval za Slovenski tednik s tem, da bo posetil naročnike, ki jim je zapadla naročnina.

POZOR NAROČNIKI V MESTU

Te dni vas bo obiskal naš kobrador, ter ga vsem priporočamo za vljuden sprejem in da vsak po možnosti poravnava naročnino, da se ne bo zastoj izgubljal časa in denarja, ker obojega nimamo v izobilju, kakor menda nikjer ne. Mislimo smo, da bomo opravili brez kobradora, pa ne gre. Sicer je to le naročnikom v škodo, ker z denarjem, ki moramo vzdrževati inkasanta, bi lahko povečali list.

NAROČNIKI NA DEŽELI

Poravnajte vsi točno naročnino, da ne bodo radi nekaterih še drugi prizadeti. Če ustavimo list takoj ko zapade naročnina, se vsi prizadeti ljutijo na nas, češ, tako se bojijo za tistih pet pesov, med temi se pa le dobi kateri, ki se ne zaveda svoje dolžnosti. In ker upravnštvo ne pozna vseh ljudi osebno ter njih namene, so radi nekaterikov še drugi prizadeti, ki bi jim res tega ne šteli ravno v zlo, če malo zaostanejo z naročnino, dasi je točnost lepa reč in je list popolnoma odvisen od dobre volje naročnikov.

Torej poravnajte naročnino vsi, ker nasprotno nam pri najboljši volji ne kaže drugega kakor vsem zapadnikom list ustaviti.

IZ INFORMACIJSKEGA URADA

Ta teden se je obrnilo na naš urad pet interesantov, ki jim bomo danes odgovorili.

ZA TISKOVNI SKLAD

Marija Drufovka	\$ 2.—
Gizela Krševan	,, 1.—
Amalija Zamar	,, 1.—
Od prej	,, 231.60

Skupaj \$ 235.60

Vsem se uprava najlepše zahvaljuje.

IŠČE SE

Peršolja Fabian ali njegova žena Jožefina doma iz Vrhpolja nad Kanalom.

Išče ju njih sorodnica radi važnih zadev. Kdor bi kaj vedel o njih, ali če bi sami čitali te vrstice, naj sporoči, na naše uredništvo.

V najem se odda v Villa Devoto na novo zgrajeno in za gostilno ali podobno obrt primerno urejeno hišo, sestojeca iz velikega lokala, dveh sob, velike kuhinje in instalacijo za toplo vodo, zasebno kopalnico z moderno instalacijo, in dve manjši stranišči. Patio iz mozaika, v ozadju pokrito kegljišče in kroglišče. Tinogasta 5137, dve kvadri od Lope de Vega. Informacije ravno tam.

Ariangel. — Deset ljudi neke ruske ekspedicije je umrlo vsled lakote in mraza.

Ali si že pridobil novega naročnika za Slovenski tednik?

IZ CORDOBE

Po preteku več mesecev smo se kordobski slovinci preteklo nedeljo dne 28. junija spet zbrali v prijazni ukrajinski dvorani, da prisostvujemo prireditvi Iskre.

Začetek je bil napovedan ob 4 uri pop., a se je radi poznih obiskovalcev pričel izvajati komaj eno uro pozneje. Deklamacija "Slovenska zemlja" je bila dobro podana od mlade deklice Zormanove. Nato je sledil šaljiv prizor, ki ga je predstavljala naša šolska mladina v kasteljanskem jeziku, in se je posebno odlikovala mlada Ernita, kakor tudi tretja točka dvošpev "Aurora" se je morala ponoviti.

Veliko pričakovanje je vzbujala dvodejanka "Črveni oktubar", ki so mnogi igalec Iskre prvič nastopili v hrvaškem jeziku, a moramo reči in na veliko presenečenje vseh mnogih pesmistov, je bila igra z malimi izjemami dobro podana.

Posebno se je odlikoval z energičnim nastopom in lepo izgovorjavo, primerno kretnjo, gospodine major, le v razmerju do služkinje Sonje bi moral biti v gotovih momentih malce bolj nežen.

Tudi njegova žena Katarina je bila pravi tip aristokratske sitnosti. Izvrstno je pogodil revolucionar Basilio Peinkov, dasi je bil v začetku malo prepočasen v govoru, je v naslednjih prizorih napravil na gledalce pretresljiv utis.

Tudi vojaki so dobro pogodili svoje vloge, dasi so se jim v predzadnjem prizoru klobase malo preveč dopadle. Kot vojaki, je bil tudi major v svoji uniformi na mestu.

Sledil je še samospev mlade Vide, "Moje planine", ki je tako lepo zapela kakor le ona sama zna.

Izven sporeda je še nastopila naša tovarišica gospa Ema Vidic s primernim a kratko in globoko zamišljenim govorom, ki je na vse navzoče napravil močan utis.

Za nameček in v naše veliko začudenje se je našemu občinstvu prikazal tudi dalmatinski "guslar" v originalni narodni noši, ki je ubral strune in nam zapel pesem o "Kraljeviču Marju", o lepotah svoje zemlje in ljubezni do mlade devojke.

Zabava s plesom se je vršila v najlepšem redu do polnoči v veliko zadovoljstvo vseh, ter je bil moralni in materjalni uspeh popoln in je smemo v takih okoliščinah v kratkem še kaj podobnega pričakovati.

MODNA KROJAČNICA STANIČ AVUGST

Obleke po meri. Čiščenje, in obračanje površnikov ter oblek. Specijalna izdelava ženskih oblek in površnikov.
JUNTA 5316. — Bs. Aires

IZKUŠENA BABICA

FILOMENA BENEŠ DE BILIK,
diplomirana na univerzi v Pragi in v Buenos Airesu. Zdravi vse ženske bolezni.
Sprejema tudi noseče v popolno oskrbo
Ordinira od 9 ure zjutraj do 20 ure zvečer
LIMA 1217, I. nadstr.
U. T. 23 Buen Orden 3389 — Bs. Aires

IZ ROSARIO

SDD. Triglav je imelo svoj šesti redni občni zbor, in sicer 21. junija t. l.

Kot je že navada pri nas Slovincih, se je vršil občni zbor eno uro kasneje, kot je bil napovedan.

Ob 5 uri je tov. predsednik otvoril občni zbor in je ob navzočnosti velikega števila članstva, obrazložil delovanje društva.

Sledilo je poročilo tajnika, blagajnika in knjižničarja. Iz poročila slednjega se je izkazalo, da se naši rojaki zelo malo brigajo za čtivo. Sledilo je še poročilo gospodarja in revizorjev, ki so podali točno in pravilno ugotovitev.

Sledile so volitve novega odbora v katerega so bili izvoljeni sledeči člani: **Franc Kastelic**, predsednik; **Josip Sigulin**, podpredsednik 1; **Franc Mirc**, podpredsednik 2; **Anton Brišar**, tajnik; **Josip Grahek**, podtajnik; **Josip Družina**, blagajnik; **Aleksander Gorjan**, podblagajnik; **Josip Čendak**, knjižničar; **Ivan Vever**, gospodar; **Josip Ferletič**, **Josip Gruden**, **Franc Intihar**, **Evgen Kurtin**, revizorji; **J. Mlač**, **Alojz Simčič**, **Andrej Košir** in **Pavel Urbančič**, odborniki.

Tov. Franc Kastelic se je lepo zahvalil za poverjeno mu mesto, ter je obljubil, da bo zastavil vse moči za napredek društva, enako so obljubili tudi ostali odborniki, da bodo vestno izvrševali poverjene jim funkcije.

Prihodnja odborova seja se vrši dne 9. julija ob 3 uri pop.

Odbor.

GPDS. V VILLA DEVOTO

sporoča vsem prijateljem društva, da ima dne 19. julija ob 3 uri pop. domačo zabavo v ulici Simbron 5148. Pridite vsi, da se po domače poveselimo. Za pijačo in jedajo bo dobro prekrbljeno.

Odbor.

"ŠAHOVSKI TURNIR 1936"

igran v D. K. D. "Ljudski Oder"

Stanje turnirja do 1-VII-1936

	I.	D.	E.	Z.	T.
1 Turel Mirko	4	3	1	0	3½
2 Pečenko Silvan	4	3	0	1	3
3 Leban Rudolf	4	3	0	1	3
4 Hace Anton	4	3	0	1	3
5 Žetko Alojz	4	3	0	1	3
6 Ferfolja Alojz	4	3	0	1	3
7 Srebrnič Gabrijel	4	3	0	1	3
8 Vuga Alfons	4	3	0	1	3
9 Vodopivec Andrej	4	2	0	2	2
10 Turel Oto	4	2	0	2	2
11 Živec Josip	4	2	0	2	2
12 Kodrič Srečko	4	2	0	2	2
13 Krpan Josip	4	1	1	2	1½
14 Krušič Marjo	4	1	0	3	1
15 Guštin Rudolf	4	0	1	3	½
16 Baučar Umberto	4	0	1	3	½
17 Štrosar Edvart	4	0	0	4	0
18 Hlača Josip	4	0	0	4	0

Znaki značijo: I. partije igrane; D. partije dobljene; E. partije empatirane; Z. partije zgubljene; T. točke.

Cerkveni vestnik

Nedeljska slovesnost se je kaj lepo obnesla. Na Paternalu secer ni bilo kaj posebnega. Razvili smo zastave, spomnili smo se Slomška in tudi Vidovega dne. Zapeli zahvalno pesem. Vdeležba je bila dosti skromna.

Zato pa je bila slovesnost lepša na Avellanedi. Spet se je nabrala lepa množica ljudi. Gotovo tri sto. Slovesnost dne smo povečali tudi za zastavami. Polna je bila dvorana, ki smo jo mi ta dan blagoslovili. Nastopil je pa že avellanedski pevski zbor, ki se je kar naglo zložil in gospod Ciril se je potrudil, tako da smo s tem prvim nastopom bili prav zadovoljni.

Slomšku je bil posvečen seveda le govor, ker drugih svečanosti ni bilo mogoče tako hitro organizirati. Peveci pa so k koncu priložili tudi Slomškovo: glejte že solnce zahaja... Ni bilo veliko, a je tako lepo povzdignila svečanost dne in razgibala naša srea kot da so nam spet zadoneli na uho sladki zvonovi zdrave Marije, ki se vsak večer prelivajo čez domovino.

V nedeljo 5. jul. je god sv. Cirila in Metoda, slovensko žegnanje na Paternalu. Vabim vas vse, da prihitite ta dan, ne le bližnji, temveč tudi od daleč, da napolnimo cerkev. Pevski zbor pripravlja za to nedeljo prijetno presenečenje. Tako da mu bomo ob enem z godovnim voščilom gotovo lahko tudi častitali. Tudi večernice so na Paternalu.

Nasledno nedeljo 12. jul. nedelja drugim svetih: Mohorja in Fortunata, ki sta tudi imenovana slovenska apostola. Prišla iz Ogleja. Ta dan bo maša ob 10 na Avellanedi, na Paternalu pa bodo ob 4 večernice.

INSTITUTO MEDICO LIMA
Zdravniki specialisti za vse bolezni.
Pregled brezplačno — od 9-21 ure.
LIMA 1909 PLAZA CONSTITUCION

Dr. Carlos A. Urquijo
Otroške bolezni. — Zdravnik od zavoda sirot in španske bolnice
Ultraviolečni žarki
Sprejema od 15 ure do 17.30
Juramento 4874. B. Aires. U. T. 51-3604

CASA "CAMBOS"
Srajce klobuki, hlače od \$ 2.90 naprej
Av. SAN MARTIN 2718
Buenos Aires

INSTITUDO - DENTAL - POPULAR
2261 — AV. SAN MARTIN — 2261
Pregled brezplačno

Izdiranje zob brez bolečin \$ 2.—
Nov način in različne vrste stavljanja zob

Dekliška Greda

IDRIJSKA ŽENA

Takšno družabno zbiranje rudarskih žen in deklet je ob čipkanju in besedi ustvarilo seveda kaj kmalu tudi pri nas svetopisemsko zgovornost Evinega jezika. Kakor drugod po svetu, tudi v Idriji ni manjkalo vnetih pristašic, ki ne morejo brzdati svojega jezika. Neverjetni in smešni so načini, kako je naš rudar sam našel sredstva, da je take strastne objedalke ljudskega življenja prisilil k molku. Vsak tak ženski pojav je bil onim hudomušnežem, ki so vedno iskali novega jedra svojim prigodbicam, najboljša tarča za puščice. Nastal je rek, da se ni bati psa ki laja, pač pa mu je treba največje zadirčnosti zatreti s še večjo pikro šegavostjo.

Položaj Idrije, ki je bila vedno odrezana od sveta, je sprožil ob vsaki novici silno redovednost. Idrijske ženske umevno niso bile nič manj radovedne, kakor so Evine hčerke sploh že po naravi in zaradi tega je vsaka novotarija vzbudila v njih še večjo radovednost. Zopet je bila rudarjeva prebrisanost ona, ki je zapečatila ra-

dovednost žensk z nadevkom "zjala", kar znači, da vedno zija, pa se še ni napasla radovednosti. Korošci imajo "mojee", Tolminci "čeče", Tržačani "mule", Vipavci "evejbe", idrijski rudar pa "zjale".

Kljub tej ženski slabosti, je nekdo zapisal, jaz nočem tega javno trditi, ker bi se mi očitalo lokalno samoljublje, ali vsak berač svojo molho hvali, da so naša dekleta čedne, bistre, pridne, zveste, izobražene, a tudi navihane in zvite ko kozji rog. V dokaz da so čedne, njim je to v najboljši spričevalo, dokazuje dejstvo, da so že v prejšnjem stoletju volili kraljice lepote in da se je l. 1805. celo Napoleon zaljubil v lepo Idričanko Evo Kravsovo, ki je šla z njim v Pariz. Seveda se je kmalu nasitil, jo imenoval za grofice in jo odslovil. No recimo, da je bila to častna izjema, vse druge pa hočejo biti — "zveste ženice, ljubee ne za kratek čas", kakor pravi Prešern.

Poštenost idrijskega ženstva je bila nekdanj znana daleč naokrog in nešteto je rodbin, kate-

rih gospodinje so bile iz Idrije. Veljal je tedaj rek, ako hočeš pridno, varčno in zvesto ženo, ali prav takega moža, tedaj pojdi v Idrijo.

Toda vojna in z njo več tisočletna kultura je prinesla naši dolini težka razočaranja. Pred vojno je bilo nezakonsko dete javen skandal. Poniževalnih besed, ki označujejo v večjih mestih zaradi bednega življenja na dnu živeča dekleta, ni bilo čuti do prihoda rimske kulture. Poštenim domačinom je še dandanes zakonom neznana stvar. Rudarjem i idrijskim meščanom sploh še zmeraj velja načelo, da bodi žena doma najboljša in skrbna gospodinja, mož pa zvesti rednik in družinski oče.

Udejstvovanje naših žena je segalo tudi izven družinskega okvirja. Vesele po svojem značaju so se v družbi in na izletih vedno prve oglasile s pesmijo, s tisto domačo idrijsko pesmijo, ki se odlikuje po svoji melodioznosti, globoki čuvstvenosti, in ki je izraz idrijske duše. Povsod se je udejevala naša žena, celo pri gasileh, in prav stare kronike beležijo s pohvalo njen organizacijski dar. Na mnogih prireditvah so morali moški priznati, da jih prekašajo. Odlikovala jih je predvsem skromnost in ponižnost, saj so prijele za vsako delo in od-

FEODORA

Najino skupno poslovanje je končano — in s tem vam želim srečno pot!

To je bilo jasno.

Fanarin je dobro opazil, da ta človek ki je živel samo znanosti, ne želi več imeti z njim posla in da se ga hoče kar najhitreje otrestiti.

No, tedaj se vam, gospod primarij, priporočam, — in spregovori Fanarin in hitro stisne primarjevo roko, — in prepričan sem, da je najboljša, da bova oba obvarovala kot največjo tajno vse, kar se je zgodilo tukaj z Feodoro.

Jaz bom molčal o tem, da v bolnici Svetega Mihajla ni vse tako, kakor bi v bolnici moralo biti, pa tudi vi, gospod primarij, ne govorite o tem, da se je tukaj slavnemu lovcu Fanarinu lov ponesrečil, da je strašnemu lovcu ljudi preganjana zver pobegnila.

Oba sta si stisnila roke.

Ko je Fanarin odšel iz primarjeve sobe, je odšel zdravnik k marmornatem umivalniku.

Nalil si je vode in jo zmešal s sublimatom.

Počasi si je pral roke.

— Boljše je tako, — reče primarij in se nasmehne, — stega, česar bi se moral pri dotiku tega preziranja vrednega človeka bati.

nega loveka bati.

Ah, dobro razkužilo je v vsakem slučaju priporočati.

37. POGLAVJE.

Truplo v vreči

— Vi bi se res to upali — vi bi hoteli zares poskušati to drzno in smelo dejanje? — Pomislite, saj boste od strahu prej poginili preden boste zagledali svobodo!

Tako je govorila Natalka svoji sotrpinki.

Pri tem je sklenila svoje roke, kakor da bi hotela Feodoro obvarovati nečesa groznega.

Obe deklici sta bili še vedno v bolnici Svetega Mihajla in sicer v sobi, ki je bila namenjena bolnikom na koleri, obdajali so ju nesrečnejši, ki se jih je lotila ta pošast.

Odkar je prišla Feodora v ta strašni prostor, so minile že dve desetletji ure in vendar jo je navdajalo neodoljivo koprnjenje, da bi zapustila ta prostor, čeprav bi stala pri tem poiskusu svoje lastno življenje na kocko.

Dvajset štiri ure med bolnimi na koleri, — te kratke ure so ji pokazale, da bi morala zblazneti, če bi morala še nadaljnjih dvajset štiri ure gledati to strašno trpljenje. Feodora je slutila, da bo tudi njo napadla strašna bolezen, če bi morala dalje časa ostati tukaj.

Strašni pogledi na vse trpljenje v tej sobi so morali privabiti kužno bolezen v njeno kri.

Sedem oseb je umrlo v teh dvajset štirih urah, umrli so v isti sobi, kjer bi bila Feodora.

Slišala je smrtno vzdihovanje umirajočih nesrečnejšev, videla je, kako se je na njihovih čelih lesketal smrtni znoj v velikih zelenkastih kapljah, opazovala je, kako so njih telesa stresali zadnji krči.

Takšnim prizorom živci deklice, ki je odrasla v blagostanju, zdravo, žilavo dete narave, tega ni vzdržala mlada velika kneginja, ki so jo od najnežgodnejše mladosti varovali vsega hudega, da so ji bile vse skrbi in vse strahote tuje.

Pred dobro uro je kolera pobrala svojo žrtev.

To je bila popolnoma mlada deklica, stara komaj kakšnih osemnajst let.

Nesrečnica je prišla s svojim očetom na sejim v Nižnji Novgorod, doma pa je bila iz Vilna iz mesta v ruski Poljski.

Oče je s svojo hčerko prepotoval to pot, ker je sklepal tukaj vedno najboljše kupčije.

Sicer pa je vedno sam potoval v Nižnji Novgorod, tokrat pa ga je hčerka tako pristržno prosila naj jo vzame s seboj, da bi tudi ona videla slavni sejim.

Stari si je nekaj časa pomišljal, ker je vedel, da je med sejmom mnoge takšnih ljudi v Novgorodu, ki bi utegnili mladi in lepi deklici postati nevarni, naposled pa je le privolil. Saj se je itak silno nerad ločil od svojega otroka.

In tako je trgovec pripotoval v Nižnji Novgorod, svoje blago, ki ga je napravil v Vilni, je že po večini razprodal in je mogel biti s svojim izkupičkom popolnoma zadovoljen.

Druga leta je takoj zopet odpotoval, ko je razprodal svoje blago, tokrat pa je na prošnjo svoje hčerke ostal v velikem ruskem mestu, kjer se je prelivalo toliko sveta.

V Nižnjem Novgorodu je mnogo zanimivega, kar je vsekakor vredno, da si človek ogleda.

Obiskovala sta gledališče, cirkuse in vse, kar se sicer izplača pogledati, dokler ni deklica sama izjavila, da je sita vsega in da želi odpotovati domov.

Stanovala sta v hotelu. Prihodnji dan sta mislila odpotovati, ponoči pa je trgovec nenadoma zbolel. Hotelsko osobje je odhitelo po zdravnika, ki pa je po sumljivih znakih, ki so se pojavili pri trgovcu odredil, naj ga takoj prepeljejo v bolnico Svetega Mihajla.

— Kaj je mojemu očetu? — je vprašala deklica, silno prestrašena radi zdravnikove odredbe.

Zdravnik zmigne z rameni.

— Pri Bogu, njegova bolezen mora vendar imeti kakšno ime! Zakaj mi nočete povedati?

— Drago moje dete, reče zdravnik, rad bi vam zatajil, toda vidim, da hočete slišati pravo resnico.

Bojim se, da se je pri vašemu očetu pojavila kolera in svetujem vam, da ga čimprej odpremite v bolnico, da se tudi vas ne loti ta strašna bolezen!

— To ni resnica, to ne more biti resnica! — krikne mlada deklica z grozo. Moj oče ni prišel z nobenim bol-

nikom v dotiko, kako bi ga torej mogla napasti kolera?

Ah, gospod doktor, vi se gotovo motite, da, prepričana sem, da se motite!

Zdravnik se je naposled udal prošnji mlade deklice in je odgodil prenos trgovca v bolnico.

Obljubil je, da se bo naslednjega dne zopet vrnil, tedaj pa bo povedal kaj ji je storiti.

Ko pa je zjutraj prišel, je bil starec že mrtev, njegova hči pa se je v strašnih krčih premetavala po postelji.

Zdravnik je takoj spoznal, da je tudi ona postala žrtev kolere.

Deklica mu je priznala, da je poljubila umirajočega očeta in si najbrž s tem dotikom nakopala bolezen, ki je spravila njenega očeta s sveta.

In tako so prepeljali samo deklico v bolnico Svetega Mihajla.

Tukaj so jo prenesli v oddelek za bolne na koleri.

In čeprav je Natalka storila vse mogoče, da bi ravno to mlado bitje obvarovala, je vendar bolezen v njeni notranjosti divjala, da ni bilo upati na ozdravljenje.

Močna mladostna narava se je tri dni borila s smrtjo, nazadnje pa je podlegla.

Pred dobro uro je nesrečna deklica iz Vilne za vedno zatisnila svoje oči, bila je rešena strašnega trpljenja, odšla je za svojim ljubljanim očetom.

Zdajci pa, ko je Feodora pogledala na mrtvo truplo, se ji je čudna misel porodila v glavi.

— Natalka, — je vzkliknila Feodora, prišla svojo prijateljico za roko in jo potegnila k sebi. — Natalka, ta nesrečnica mi bo dala sredstvo za rešitev!

— Tale? odvrne Natalka začudeno in pokaže na mrtvo. — Ah, ona ti ne more več pomagati, in mir, ki ga je sedaj našla, ji bova pa drage volje privoščili!

— Poslušajte me, Natalka, — vzklikne Feodora in potegne svojo prijateljico k mizici, ob kateri sta mnogokrat sedeli. — Izmisli sem si načrt, čigar pogum te bo presenetil!

Toda edino v tem načrtu vidim pot, po kateri bi lahko zapustila to strašno sobo.

— Ti nameravaš torej oditi od mene? — spregovori Natalka s strahom. Njene oči so se napolnile s solzami, v naslednjem trenutku pa je že zasopetala:

— Da, le pojdi, ti moraš oditi, ti ne smeš ostati tukaj! Ah, kako je človek sebičen!

Sinoči še sem te sama s sklenjenima rokama prosila, da odideš im hitreje iz tega strašnega prostora, danes pa — danes mi trga dušo misel, da ne bom več videla!

— Če bi šlo samo za mene, — odvrne dražestna mlada kneginja, — tedaj mi lahko verjameš, da bi ostala brez premišljanja pri tebi.

Mene pa čaka sveta naloga.

Ljubljena mojega srca moram obvarovati strašne usode, ki preži nanj, če se mi ne bo to posrečilo, če ga ne bom

klanjale moške usluge.

Po svojem značaju so ženske slične moškim. Zelo so čuvstvene, vendar tega ne znajo ali ne marajo na zunanje pokazati. Raje se zapro vase in ostanejo zakrknjene, svoje boleti prenašajo same zase in jim dajejo duška le v narodni pesmi:

Ko pticea sem pevala
sem sladke sanje sanjala,

Ovetela sem ko rožica,
nebeškim žarkom ljubljena itd.

V družbi postanejo živahne in kmalu udarijo ono, o ženitvi:

Bom šuštarja vzela
bom zmeraj vesela,
jaž šuštarja mam,
pa bosa capljam.

Bom žnidarja vzela,
bom zmeraj vesela.
jaž žnidarja mam,
pa šivat ne znam, itd.

Zelo je priljubljena ta — le:

Kar je fantičev vmes,
oglarček najbolj fest itd.

Za fantom zelo žaluje:

Petelinček lepo poje,

oznanjuje beli dan.

Sveto jutro je zvonilo,
jaz pa grem od ljubice stran itd.

Da bi jo kdo varal ne mara, in koj prekine ljubavno razmerje:

Šel bom, šel bom tovarša iskat',
da pojde k moji ljubici v vas,
le tja, le tja na to ravno polje,
tam jaz imam svoje dekle itd.

Kadar se idrijsko dekle poroči, tedaj je huda ko spak:

Lepa ptica kukav'ca, kuku,
stara žena bukov'ca, kuku.
On je bil Peternel,
staro ženo v kurnki vjel itd.

Vendar sta idrijski fant in dekle srečen par, poznata se iz mladih let, zaljubljena sta drug v drugega in se silno težko ločita. Če so zapreke zakonu, tedaj lahko sledi prav žalosten konec:

Trditi, da so idrijski zakoni vsi pristno idrijsko-meščanski, bi bilo napačno. Dotok sveže kmetijske krvi iz okolice v mesto, je bil velik že od nekdaj, ženitve Idriččanov z okoliškimi dekleti zelo pogoste. Proti temu se je pojavil med idrijskimi dekleti močan odpor. Četudi so javno govorile proti temu, do dejanskih sank-

cij vendar nikoli ni prišlo. Zanimiv bi bil študij, do kam je segala idrijska asimilacija v okolico. Rudarji so radi imeli rdeča in krepka kmečka dekleta, ki so obratno prav rade prišle v mesto in poročile rudarje. Boljši in bolj siguren je bil rudarjev kruh kakor pa kmetov.

Krojačnica

MOZETIČ

Cenjenim rojakom
sporočam, da sem do-
bil ZIMSKE vzorce.

za obleke in površnike.

Delo prvovrstno, cene

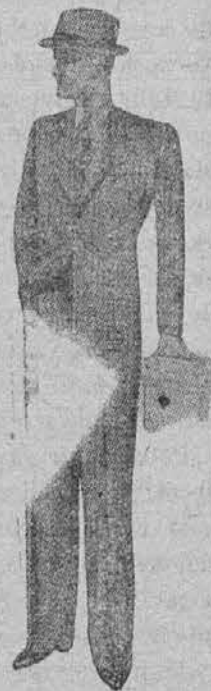
zmerne, blago trpežno

Se priporoča

Sebastjan Mozetič

5019 - OSORIO - 5025
(PATERNAL)

BUENOS AIRES

dobitela v nekaterih dneh, ali vsaj nekaterih tednih, da bi ga prgevorila od nadaljnjega potovanja, da bi ga ustavila — o, Nataška, tedaj, tedaj je izgubljen on, ki mi je dražji od mojega lastnega življenja!

— Razumem vas, — odgovori mlada bolniarka žalostno, — toda povejte mi, kako bi zapustili to sobo!

Prepričali sva se sami, da je iz te sobe, v kateri gospodari kolera, nemogoče oditi.

Vrata so zazidana, v njih je edino okence in še to je tako majhno, da se ne bi mogli splaziti skozenj.

Drugega izhoda ni.

Niti poštenega okna ni v tej sobi, radi tega pa je nalašč sezidana zračna jama, da prihaja vsaj nekoliko zraka v ta grob živih, ali boljše rečeno — umirajočih!

— Povej mi, draga Nataška, — reče velika kneginja in mlado bolničarko vprašujoče pogleda, — na kakšen način odstranijo truplo, kadar umre kateri nesrečnej?

— Povedala ti bom! — odgovori Nataška, — Ko umre kateri bolnik, sporočim to ravnateljstvu skozi tisto majhno okence.

Skozi okno mi prinesejo nato vrečo, ki je lepo zložena in zvita, da jo lahko spravijo skozi okno, moja strašna naloga pa je tedaj, da spravim mrtvo truplo v vrečo.

— Ah, dobro, dobro! — Naprej! — Kaj se zgodi potem s truplom, ki je v vreči?

— Pogledj tam tisto prazno mesto — edino, na katerem ni postelje z bolnikom.

— Vidim ga, in čez ta prostor je pogrnjena neke vrste preproga! — pritrjuje Feodora.

— Ta preproga zakriva jamo, — nadaljuje Nataška, — Ko spravim nesrečnej v vrečo, ga moram odvleči do tiste preproge tam v kotu.

Truplo položim nanjo, pritisnem na gumb na steni, ki je v zvezi z zvoncec.

— In potem, ko se zvonec oglasi? — vpraša Feodora nestrpno.

— Tedaj se spodaj obrne stroj, — nadaljuje Nataška, — tla, na katerih je pogrnjena preproga, se razklenejo, vreča s telesom pa se počasi spušča na neke vrste dvigalu navzdol. Tukaj v sobi pa se deske zopet strnejo, jama je zakrita in truplo je odstranjeno.

— Kaj pa tedaj? — vpraša Feodora. Saj najbrž ne ostane truplo v kleti te hiše?

— Seveda ne: tam spodaj čakata dva človeka, ki vzameta vrečo in jo odnesejo.

Prenesejo jo na pokopališče, kjer položijo truplo v krsto, ne da bi vrečo odprli, — tako so mi vsaj dejali.

Tedaj spuste krsto v globoko jamo, ki jo hitro zagrnejo zopet z zemljo da bi se bolezen ne razširila.

— Toda, kaj vam je, draga Feodora, — je naenkrat

vprašala Nataška, — zakaj ste se tako zamislili?

Feodora ni takoj odgovorila.

Zakrila si je oči z rokami, njeno telo pa se je lahko streslo, kakor da bi jo zarezalo o tem strašnem podzemskem prostoru, kamor nikoli ne prodre solnčni žarek.

Zdelo se je, da se v tem trenutku bojuje v njeni notranjosti zadnji odločilni boj.

— Odločila sem se! — vzklikne Feodora zdajci in vstane. — Nataška, samo od tebe je sedaj odvisno, če bom nocoj rešena iz te strašne hiše!

— Od mene je odvisno? Vsemogočni Bog, če bi bilo odvisno od mene, bi bili svobodni že v tem trenutku! Toda, povejte mi, kaj mislite storiti?

— Poslušaj me, — spregovori Feodora z glasom, ki je zvenel nekoliko nesigurno, — Moja rešitev je popolnoma enostavna, samo neomajne odločnosti je treba k temu! Ali si že prijavila ravnateljstvu smrt tiste mlade deklice iz Vilne?

— Nisem še, — odgovori Nataška, — toda, ko bo kdo odprl okence, bom zaklicala, da je umrla, tedaj pa mi bodo dali tisto strašno vrečo, v katero moram zaviti truplo!

Tedaj bom zavila to nesrečno bitje, ki bi bilo gotovo e lahko veselo življenje, v to vrečo.

— Ne, ne njo, — vzklikne Feodora v tem trenutku, — mene, mene boš zavila v vrečo!

— Tebe? — se začudi Nataška in se zdrzne.

Tebe? — Ti hoče torej, da bi odnesli tebe namesto nje na pokopališče?

— Svoj načrt imam, — odvrne mlada velika kneginja, — in prepričana sem, da bom našla pot k cilju, katerega sem si stavila, čeprav moram priznati, da me je groza, če pomislim na vse, kar me še čaka.

Dejala si mi, da odneso truplo v vreči na pokopališče in ga šele tam postavijo v krsto.

V trenutku, ko me bodo nosači položili na pokopališče na tla, bom z nožem prerežala vrečo.

— Potem pa? vpraša Nataška, — Mar mislite, da vas bodo nosači pustili, ko bodo videli, da so prevareni?

Skrbno pazijo, da ne pobegne nobena oseba iz bolnice, — privedli vas bodo torej nazaj v bolnico!

— Tega se ne bojim, — vzklikne Feodora odločno, — kajti glej, z vso gotovostjo računam na praznovernost in neznanje teh ubogih ljudi!

V trenutku, ko bodo videli, da vstaja iz vreče oseba, ne bodo mislili drugega, kakor da je mrtvec zopet oživel ali pa bodo mislili, da imajo posla s prikaznijo.

V obeh slučajih bom pobegnila.

Kajti če bodo mislili, da je bil bolnik samo na videz

mrtev, da nosi torej kolero v sebi, si bodo prizadevali, da bi se izognili vsakemu dotiku z njim, balj se bodo, da ne bi tudi njih napadla strašna bolezen.

Če pa bodo mislili, saj v Rusiji je praznovernost razširjena kakor malokje drugje, da blodi človek lahko tudi po svoji smrti kakor senca po svetu jo bodo hitro pobrisali, kajti vsak nadnaraven pojav silno prestraši ta bitja, ki so zares vredna obžalovanja.

Nataška je nekaj časa premišljevala, potem pa je zmajala z glavo in odgovorila:

— Nisem vašega mnenja, Feodora, — nasprotno, prepričana sem, da bi vas utegnili ti ljudje napasti, da bi vas zopet dobili v svoje pesti — in kdo ve, kaj bi lahko še vse storili ti surovi ljudje!

Vendar je vaš načrt dober, tudi izvedljiv je, samo priporočala bi vam, da ostanete lepo mirno v vreči, dokler je ne bodo postavili na pokopališče na tla.

Prepričana sem, da nosači ne bodo položili vreče takoj v krsto, odšli bodo brez dvoma najprej v krčmo, da se bodo ohrabрили za ostudno dejanje.

— Ta čas boste uporabili torej za to, da se boste splazili iz vreče, draga Feodora!

— Kako se bom rešila iz vreče, — nadaljuje mlada velika kneginja, — ne morem še sedaj določiti, to je odvisno od prilike in od slučaja!

Glavno je pač to, da utrdim, kako bom prišla iz bolnice, predvsem pa iz te sobe!

Sedaj pa te prosim Nataška, ne izgublajva več časa. Najprej obvesti ravnateljstvo o tem, da je umrla bolnica v tvoji sobi, zraven pa pripomni, da je že skrajni čas, da bi odstranili truplo iz sobe, ker je že začelo razpadati in razširja neznosen smrad. Mislim, da bo to zadostovalo.

Kajneda, Nataška moja — zašepče Feodora, prime Nataškino roko in ji jo začne božati s svojimi prsti, — saj se ne jezíš na me, da mislim samo na se in še bolj na svojo nalogo, ki me čaka, tebe pa puščam tukaj brez pomoči!

Ah, samo ena izmed naju se more na ta način reiti z begom iz te bolnice, ta.

— Ta edina pa morate biti vi, — pristavi Nataška, — Kar se mene tiče, sem se že popolnoma predala svoji usodi, sprijaznila sem se z mislijo, da bom umrla tukaj med temi nesrečnej.

Če pa boste srečali kedaj v življenju mojega Dimitrija, mu recite, da je Nataška umrla z besedo ljubezni na ustnicah, da je ljubila svojega Dimitrija z vso svojo dušo in da je bila zadnja molitev, ki so jo spregovorile njene ustnice:

— Bog, varuj mi Dimitrija!

(Nadaljevanje)

DOPISOVANJE

POT V ŽIVLJENJE

Večkrat si mislimo, kdo je kriv svetovne krize v kateri trpimo toliko revščine in pomanjkanja, medtem ko je vsega v izobilju.

Odgovor je zelo kratek. Krivda je predvsem nas samih, ki verujemo tistim, ki nam sladko in hinavsko govorijo in nam prikazujejo vse mogoče dobrote, dokler nas ne speljejo na led.

Minulo je že več sto let, ko pričakujemo naše pravice in svobode. Spreminjajo se oblasti, sistem pa se še ni izpremenil, ki nam bi pokazal pot v življenje.

Kmetje in delavci smo smatrani samo za guranje. Nič ni sram delavskih izkoriščevalcev, četudi nam izpijejo zadnjo kapljico krvi, saj tako po njihovem mnenju nismo za drugega kot za delo, da kopičimo z našimi žulji bogastvo nekaterikom.

Zato je potrebno, da smo organizirani, ter da odločno nastopimo proti ysem tistim, ki delajo proti koristim delavca in kmeta. Konec moramo napraviti vsem lažipatrijotom, ki jezdiijo na naših hrbtih sladko se oblizovajoč, češ, glej-te ga osla. Tega bi se morali zavedati prav vsi, tudi tisti, ki imajo kolikor toliko preskrbljen obstoj, ter vsled tega menijo, da njim ni potrebno solidarnosti z ostalim delavstvom, saj so po mojem mnenju prav tako prizadeti mali trgovci in manjša industrijska podjetja, kakor navaden delavec.

Zavedati se moramo nepoštenega prednašanja izobrazbe in vere, saj sličimo z našo hlapčevsko ponižnostjo človeku podrejeni živini, in se mnogo slabše dela z nami kot dela kmet s svojo živino, o saj če bi se nam tako godilo, bi bilo celo dobro.

Kje je tukaj človeško dostojanstvo in njegova izobrazba in civilizacija. Kakšen je tisti Bog v katerega imenu nas slepijo, da bomo z našim trpljenjem zaslužili nebeško kraljevstvo? O, če bi delavno ljudstvo tako malo verjelo v pečene golobe, ki sami letijo iz nebes, kot to verujejo tisti, ki hinavsko zavijajo oči proti nebu, bi bilo kmalu konec kramarstva raznih idej in ver.

Svetovna vojna je zahtevala 11 milijonov mrtvih trupel, in koliko drugega trpljenja. Na mesto blagostanja so se uši pasle na ubogem ljudstvu. In grozi, da se bo storila iz leta 1914 zopet ponovila. Temni oblaki se že zbirajo.

Vse to lahko preprečimo, če smo složni in aktivni v borbi za naše pravice in pravice človeštva. Združeni moramo biti vsi, brez razlike narodnosti ali vere, ko se gre za našo usodo. Ne smemo biti malenkostni ter zgubljeni časa z lokalnimi ali osebnimi nasprotstvi. Danes bolj kot kedaj je potrebno, da smo si edini.

Dostikrat se primeri med Slovenci, da če ima eden recimo skromno hišico ali delavnico, da so mu drugi zato nevošljivi, ter je celo smatran od nemanica za bogataša. To je zgrešeno mnenje brez delavske podlage in more kaj takega misliti samo tisti, ki ne razume cilja delavskega gibanja celega sveta, ki nikakor ne stremi za tem, da bi se delavski položaj le še poslabšal temveč da bi se dvignil na nivel, kot se ga sme pričakovati od današnje vede in civilizacije.

Vsi narodi gledajo danes na delavsko in kmetsko državo Rusijo, ki ji celo francoski in španski državni sistem sledi, medtem ko se Jugoslavija obrača proč od nje, kot da bi ji pretilo od te strani največje zlo. Po mojem mnenju se Jugoslavija zelo malo ali pa nič ne razlikuje od fašističnega sistema v Italiji ali Nemčiji.

Naša domovina Jugoslavija je bogata, pa nima dovolj kruha za vse državljane, in ga zato nima, ker se odgovorni državniki ne brigajo za ljudske koristi, ter mislijo da se bodo ljudje od same božje gnade nasitili.

Veliko se nas straši z božjo kaznijo, pa nismo tako glupi, da bi verjeli, ker potem bi bil tudi Bog — slepar.

Slovenskih duhovnikov v Argentini prav nič ne pogrešamo, pač pa bi pogrešali list kot je Slovenski tednik, ki ga vodijo druge vrste močje, ter nam odkrito prikazuje pot iz lažipatrijotizma in verskih utopij.

Edina naša rešitev je, da smo združeni kot veriga, saj smo vsi bratje in sinovi enega Očeta in Matere, ki nas razni verski in patrijotični agentje cepijo, da se z našo neslogo sami okoriščaajo.

Josip Družina.

KLINIKA ZA VSE BOLEZNI

VSE VENERIČNE BOLEZNI SO OZDRAVLJIVE

z novim načinom, s prenovljeno opremo naše klinike, in zdravljenje pod nadzorstvom poznane zdravnika specialista Dr. A. IZAGUERRE.

- A. T. Blenoragija od enega dne, ozdravljena v 48 urah.
- N. B. Blenoragija trda, brez komplikacij, ozdravljiva v 6 tednih.
- K. L. Blenoragija z bulami, ozdravljiva brez operacije. Bule se izgubijo v 5 dneh.
- N. K. Mehurni katar, ozdravljiv v 10 dneh.
- A. U. Orkitis podvojene, ozdravljive v 12 dneh.
- B. N. Kronična prostatitis, ozdravljiva v 5 tednih.
- J. G. Odvodnica mehurja, prostatitis, kronični katar mehurja, zdravljenje na različnih klinikah in bolnišnicah po tri leta, se je pri nas ozdravilo v 4 mesecih.

Zdravimo venerične bolezni z vsemi pripomočki, ki so poznani in bili odkriti zadnje čase v Evropi in Ameriki.

GOSPE sprejemamo v posebnih konsultorijih, ki ima poseben vhod, Dra. Matilde Krasting, diplomirana v Parizu in Buenos Airesu.

ZDRAVNIŠKA TAJNOST ZAJAMČENA:

Naš zavod je obiskovan od mnogih bolnikov s starimi boleznimi, nervoznost, itd. in je zelo lahko — vsaka bolezen ima eno — držati zdravniško tajnost.

Imamo zdravnike specializirane za vse bolezni.

Zarki X. Laboratorji. Zdravniška elektrika. Za bolnike iz dežele imamo posebne rezervirane sobe, za ženske in za moške, s posteljami od nega pesa naprej na dan.

Dajamo nasvete po pošti v notranjost dežele. Zdravniški pregled od kakoršne koli bolezni \$ 3.00. Doprto: od 9—12 in od 15—21. Ob praznikih in nedeljah od 9 do 12 ure.

GOVORIMO SLOVENSKI

SUIPACHA 28

VERA IN DUŠNI PASTIRJI

Ker je Slovenski tednik glasilo vseh slovencev naseljenih v Južni Ameriki in je kot takšen dolžan sprejeti in priobčiti vse dopise katerekoli vsebine, (samo če se nam zdijo, da niso preveč skregani s človeško pametjo. Op. ur.) zatorej hočem danes opisati resnično dogodbico iz leta 1915, ki se je vršila na severnem bojišču bivše avstrijskoogorske monarhije v Galiciji v bližini mesta Premišlja.

Bilo je koncem maja 1915, ko so bile izbrane avstrijske in nemške čete, da zavzamejo zgoraj omenjeno mesto, pri katerem je padlo nad stotisoč nedolžnih žrtev na obeh straneh sovražnih si armad.

Solnce se je pomikalo proti zatonu, ko smo dobili povelje v strelske jarke, da moramo takoj z vso opremo oditi v ozadje. Že smo mislili, da smo zapustili severno bojišče ter odšli na južno v novo pričeto klanje z Italijani, a naše želje, da bomo po dolгих mesecih zopet videli domače kraje in solčno Goriško, se niso uresničile. Krvavo rdeče solnce je že zašlo za gališke griče, ko smo prišli dober kilometer v zaledje, za neki hriček kjer je že bilo zbranih par polkov naše divizije in se jim je tudi naša saperska stotnija priključila.

Čez nekaj časa pa je prišel neki vojaški duhovnik, ki nam je govoril v nemškem, madžarskem in hrvatskem jeziku. Dobro mi je še ostalo v spominu, kako nas je ta dušni pastir v svojem patrijotičnem govoru bodril in navduševal za bratomorno klanje. Rekel je med drugim tudi, da vsak vojak, ki bo padel za cesarja in domovino bo šel naravnost v nebesa. Na dalje je rekel: veliko vas je, ki boste morda že čez eno uro stali pred sodbo najvišjega, zatorej vam dajem svoj sveti blagoslov in so vam s tem vsi grehi odpuščeni. Še ni končal navduševalnega govora, in nam ni vtegnil dati niti svojega blagoslova, ko je zagrmelo na ruski strani in nad našimi glavami so se razpočavali šrapneli, ki pa nas niso posebno iznenadili, niti niso napravili med nami svojega posla. Nepopisen strah pa se je polastil našega dušnega pastirja, ki je kar sredi govora izbleknul svoj Amen ter jo odkuril kakor burja. Takoj nato smo dobili povelje, da zopet odidemo v prve okope.

Kot dvajsetleten mladenič, vzgojen v katoliškem duhu in veri, sem še le takrat spoznal, kako nas ti Kristusovi namestniki sleparijo v imenu vere in da nas imajo za popolne bedake. Spoznal sem, da oni ne učijo kot je učil Kristus: Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe. Ti krivi preroki so nas pošiljali moriti naše brate po krvi in veri ki nam niso nikoli nič žalega storili. Zakaj to! Zakaj? Peta božja zapoved pravi: Ne ubijaj, nas pa so učili naj morimo in ubijamo poštene ljudi. Če je dotični duhovnik sam veroval v posmrtno življenje, čemu je torej bežal in ni maral, da bi z nami šel v nebesa? Nas je pošiljal v ogenj in smrt, sam pa se je zbal "nebes", ki jih je nam obljubljal.

Omenjeni duhovnik je bil rodом Hrvat, torej Slovan in kako je mogel nas vzpodbujati za moriti in ubijati naše slovanske brate, in da bi s tem dosegli zveličanje naše duše. Ali ni to smešno?

Vsak pošten človek, ki trezno misli, bo videl v tem človeku avstrijskega lažipatrijota,

ki je grešil kot Slovan proti lastnemu narodu in kot duhovnik proti katoliški veri. Žal, da je velika večina duhovščine, bodisi kateregakoli naroda, slična temu ki ga na tem mestu opisujem, ki so nevredni oznanjevalci Kristusovih nauk. O če bi še enkrat prišel Odrješnik na ta grešni svet in bi videl kako pretvarjajo njegove nauke v svoje sebične namene, bi prav gotovo ponovno vzel bič, kot je svoj čas napravil z verižniki v jeruzalemskem templju, ter bi vseh od najvišjega ki sedi v razkošju v Rimu pa do najzadnjega opletel z njim.

S tem nisem hotel nič drugega povedati in pokazati kakor, kako v velikem nasprotju so Kristusovi oznanjevalci z njegovimi nauki.

Goriški

Slovanska blagovestnika

Nekdo je napisal nevredno trditev, da vera ljudi tlači v nevednost, da je za otroke in bedake. Je pač resnična beseda sv. Pavla, da je "modrost tega sveta sovražna Bogu".

Mi Slovenci in z nami vsi Slovani pa vemo, kakor vedo zase vsi evropski narodi, da so bili apostoli svete vere tisti, ki so prinesli izobrazbo, ki so pisali prve besede, ki so narodom njih jezik oblikovali. In nam sta bila prva kažipota v zbor ominanih narodov sveta brata Ciril in Metod. Prestavila sta v staroslovenski jezik božjo besedo, ko sta preje sestavila pismenke in njune knjige ge so bile prve, ki so govorile v slovanskem jeziku in njuni spisi so postali podlaga vsem slovanskim slovstvom, od ruskega do slovenskega. Vršila sta tako naročilo Gospodovo: pojdite in učite vse narode. Na naši zemlji sta se tudi vstavila na svojem potu v Rim. V Blatogradu, onstran prekmurske zemlje, do koder je bila tedaj še slovenska zemlja, sedaj globoko v deželi ogerski, sta si zbrala 20 mladincev, ki sta jih izobrazila za duhovnike in narodne prosvetitelje.

Res sta imela ona tudi teške boje za slovansko pravico, boje s cerkvenimi veljaki, toda kdor bi skušal njune bridkosti uporabljati za boj proti veri in cerkvi Kristusovi, tisti bi potvarjal zgodovino in delal krivico svetima bratoma samima. Ona sta vedela, da je prava modrost le v Jezusovem Evangeliju zapisana, da je katoliški Cerkvi v čuvanje izročena, zato sta pa stopila do najvišjega božjega namestnika in poglavarja svete Cerkve, da tam povesta in slišita, kar treba. In sta z dovoljenjem papeževim darovala slovesno sveto daritev v slovanskem jeziku v Rimu. In sta to pravico ponesla tudi s seboj v deželo kamor je potem Metoda vodila božja Previdnost.

Ciril je v cvetu let omagal. Delal je le za druge, zato, da jih osrečuje in pri tem nase pozabil in ga je mladega pokosila smrt v Rimu 1 869 starega šele 42 let.

Metod je bil istega leta posvečen v panonsko-moravskega nadškofa. S tem je bil postavljen temelj slovanskemu verskemu središču v Sirmiju (Sremska Mitrovica). Ko je pa krivdi Svatoplukovi propadla samostojnost moravske države, je s tem nemška stranka začela novi samostojni slovanski škofiji na vso moč nasprotovati. Metoda so zaprli v ječo. Po treh letih šele so zvedeli v Rimu kaj se godi in je bil potem Metod spet postavljen v svoje dostojanstvo. Za

nov sedež pa si je izvolil Velehrad na Moravskem, kjer je umrl leta 885.

Hladnik Janez

O veri

Tudi mi Slovenci Avellanede, Pineura, Dock Suda, Sarandi, Barracas, Wilda mama kaj upisat v Slov. tednik.

U dve številke že čitamo, da se neki nepodpisani graučaja okuli g duhovnika in cerkv, vestnika. Oni, nepodpisani, čeglih Židovi ali protestanti ali evangelski, so tudi Slovenci. Vnogi smo tu v tuhini, vsak sebi zna za kaj, in smo zvečinoma prosto šolani. Če pa što pride za nami in med nas in šee šolani kot inteligent, je vredno da ga spoštujemo. Že mamó svedočanstvo od tej osebi, da so dober vodja. Či bo treba tudi vam na paper se podpišemo. Bolše pa pride se sami prepričat, ne bo vam žal. Drugič več.

S pozdravljenjem Slovencev na Avell.

Jože Zlebič.

Jekleni: (1)

MATTEOTTI!

12 let je tega, ko je strašna vest presunila cel civilizirani svet, posebno mednarodno delavstvo vseh idej, vest o ugrabljenju in umoru italijanskega socijalističnega poslanca Jakoba Matteottija. Ob belem dnevu, med četrto na peto uro popoldne leta 1924. ga je ugrabila in potem v avtu ubila tolpa fašistov pod vodstvom zloglasnega voditelja America Dumini.

Takoj po ubojstvu se je sprožilo v javnosti vprašanje: kdo da je ukazal Duminiju in svoji četi izvršiti ta zločin. Sodniki porotnega sodišča v obsodbi izrečeni dne 1. decembra 1925. so izjavili da: "čeprav je Dumini igral glavno ulogo pri pripravi in izvršitvi zločina, ni mogel ga storiti iz lastne iniciative". Po mnenju sodnikov, je bil dan ukaz od nekega Marinellija in Cesar Rossi-ja, člana izvrševalnega odbora fašistične stranke.

Toda Cesar Rossi je v svojo obrambo izjavil sledeče: "Meseca avgusta sem se jaz lečil v kazniški bolnišnici. Nekega dne je prišel k meni Dumini ves razljuten in mi rekel: Sem že naveličan biti tukaj in poslušati obljube. Poslal sem eno noto očetu v kateri sem mu ponovi to kar mi je Marinelli rekel. On je bil, kateri mi je izjavil, da se hoče Mussolini iznebiti Matteottija".

Pripoveduje Salvemini, da vračajoč se iz zapora, je Dumini manifestiral nezadovoljstvo, ker ni prejel velikih svot denarja, ki jih je mislil dobiti in se je radi tega predrznil reklamirati pri Centralnem Odboru fašistične stranke, izjavljajoč, dne 15. septembra 1926., da je prejel samo 40.000 lir, ki mu jih je dal njegov zagovornik, gospod Vasselli, na račun fašistične stranke in 25.000 od Marinellija, tajnika stranke.

Oktobra, meseca 1926. je bil Dumini zopet obsojen na 14 mesecev in 20 dni zapora, ker je izrekel sledeče besede: "Ako sem jaz bil obsojen na 7 let zapora radi ubojstva Matteottija, predsednik (Mussolini) bi moral biti na 30 let".

Po vsem tem ni dvoma o izvoru ubojstva. Dokumenti, izjave izvršilcev umora in splošna

logika položaja razblinijo sleherni dvom. Ignorirati (nevedeti) kdo je dal ukaz umora, kdo je hotel, da se spravi s poti poslanec Matteotti bi pomenilo že vrhunec naivnosti. Iz zgodovinskega, kot kriminalnega vidika je stvar razčiščena.

Opisani zločin ni imel sam na sebi nič posebnega. Podoben je sto in sto drugim, ki so se jih fašisti poslužili za zavzetje oblasti in ostati na vladi. Pohod na Rim je bil pripravljen po par letnih ubojstvih, teroriziranjem in požigi. Ni bilo mesta ne kraja v Italiji, kjer ne bi fašistične tolpe pustile krvavega sledu svojim barbarskim početjem. Početij za katere je danes fašizem prevzel cinično odgovornost pred svetom in zgodovino.

Tudi za časa fašističnega procesa proti Gortanu je "Duce" izjavil: "bisogna dare esempio" (treba je dati vzgled). In par dni potem je Gortan padel!

Za Mussolinija se danes moli po vseh cerkvah Italije, katerega menda čuva sama božja previdnost!

Do slave se je povzpел preko človeških trupel, s krvjo zadušil sleherni, najnedolžnejši, vnebovpijoči protest ter vse krivice in nasilje vzakonil.

Toda vsaka mera je enkrat polna.

In kot se je nekoč zrušil romanski imperij Cesarjev, se bo tudi komaj proglašen, Mussolinijev rimski imperij!

Duh Matteottija, Gortana in tisočev fašističnih žrtev v Italiji ni umrl.

(1) Podatke o ubojstvu Matteottija sem povzel po socialističnem listu "El Sol".

Veliki zavod "RAMOS MEJIA"

+ VENEREAS

operacije in bolečin.
ZDRAVNIKI SPECIJALISTI
ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje.
SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914)
KOŽA: Kronični izpuh, mozoljčki. Izpadanje las. Ultravioletni žarki.
ZLATO ŽILO: zdravimo brez operacije in bolečin.
SPOLNA ŠIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Cicarelliju.
ZIVČNE BOLEZNI: Nevraastenja, izguba spomina in šibkost.
REVMATIZEM: kila, naduha, gota. Šibkost srca zdravimo po modernem nemškem načinu.
PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča.
ŽELODEC: upadeli, razširjeni, kislina, težka prebava, bruhanje, rane.
ČREVA: colitis, razširjenje, kronična zapeka.
GRLO, NOS, USEŠA, vnetje, polipi: brez
ZENSKÉ BOLEZNI: maternica, jajčnika, neredno čiščenje.
 Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvrstnimi SPECIJALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenje zajamčeno. — Ugodno tedensko in mesečno plačevanje.
 Pregled brezplačno
Plaza Once Rivadavia 3070
 Od 9—21 ob nedeljah od 8—12

LRIVADAVIA 3070 PLAZA ONCE

GIBANJE POTNIŠKIH PARNIKOV

V Evropo odrinejo

9. julija — C. S. Tomé

Iz Evrope pridejo

6. julija — Neptunia

PRIMORSKE VESTI

PROSLAVA V DRAMSKEM GLEDALIŠČU V LJUBLJANI

Ljubljana, 26. maja 1936. Malokatera obletnica je tako globoko odjeknila v slovenskem življenju, kot obletnica smrti Srečka Kosovela. Že zlepa ni bilo toliko enodušnih, in istočasnih izrazov zavesti, da je z njim padel človek, ki ni bil le pesnik radi pesništva, ampak živ izraz vseh problemov, ki rastejo in so zrastle sredi nas, ki nas tarejo in oživljajo, živ izraz vse slovenske tragike in veselja. A bolj tragike! Bil je človek, ki je zajel ves težak položaj slovenskega naroda, ki je gledal propast Evrope in v tem kaosu, na prelomnici evropske zgodovine, začel utirati, pot, ki gre v rešitev. Korak mu je prej zastal in mlad še je šel počit pod kraški šipek.

Kosovel je postal pesnik mladine — nove mladine. Stopil je prvi na njeno čelo, da jo popelje v nove čase, ko ji bo lažje živeti. To je storil še predno ga je večina razumela. Deset let po smrti pa mu je baš ta mladina dala vedeti, da ga z dneva v dan bolj razume in da stopa trdno za njim. Desetletnica Kosovelove smrti in njen odmev je pokazal to. Kosovel je bil proglašen kot voditelj in pesnik nove mladine.

Tako o Kosovelu — pesniku. Toda on ni bil le pesnik. Njegova "Mladina", revija, kateri je stal na čelu, njegova zapuščina in vse njegovo delo, nam priča tudi o veliki politični, kulturno-politični zgrajenosti. Še davno predno se je nam sanjalo, je on točno analiziral mednarodni položaj in položaj naše manjšine. Naše notranje politične dogodke v Italiji je preciziral z nedosegljivo točnostjo in poznanjem razmer. Njegovi članki, ki jih je priobčeval v "Mladini" in katerih je še mnogo v zapuščini, vse to je za nas še danes neprebrano razodetje. Njegova borba za človečnost in lepšo bodočnost, — in mi ki trdimo, da je Kosovel naš, ker je s Krasa — pa v nas ni našla odmeva in razumevanja. Kaj bi dejal če bi še danes živel med nami in nas videl. In kaj bi mu rekli mi, njemu, s katerim se ponasamo, a bi se take kot smo na noben način ne smeli ponasati. Eno je: Kosovel bi nam bil danes prepotraben!

NOVA CESTA V GORICI

Gorica, aprila 1936. — Mestna občina pripravlja baše načrt za gradnjo nove ceste, ki bo peljala na goriški grad.

POVODNIK JUSTINA

Pretekli teden je umrla v Mirnu pri Gorici Povodnik Justina, rojena Pahor. Pri vseh pri ljubljeni in dobra gospodinja, draga in mila mati, ki je svoje otroke odgojila v zdravem narodnem duhu. Naj ji bo de lahka domača zemlja a njenim otrokom Slavici in Justu naše sožalje.

IVAN GORIUP

bivši predsednik "Edinosti" v Trstu
30. maja je preminul v Leonišču v 78. letu starosti g. Ivan Goriup. Rodil se je leta 1859. kot sin posestnika in trgovalca na Proseku. Ko se je začela po letu 1870. močnejše vzbujati med tržaškimi Slovenci narodna zavest, in se je ustanovilo politično društvo "Edinost" in društveno glasilo z enakim naslovom, je bil pokojnikov oče tesnejši sodelavec s takratnimi narodnimi voditelji. Sin Ivan je v še večji meri nadaljeval narodno delo svojega očeta. Politično se je udejstvoval zlasti v tržaškem mestnem

svetu in v deželni zboru, kjer je vrsto let zastopal tržaško okolico. Kot preudaren mož je bil deležen velikega ugleda. Vrsto let je bil odbornik in dve leti tudi predsednik političnega društva "Edinosti" v Trstu.

Pokojnik je bil tudi preudaren gospodarski delavec. Bil je v odboru Tržaške posojilnice in hranilnice, soustanovitelj Jadranske banke, soustanovitelj delniške družbe "Grljan", lastnice morskega kpalisa v Trstu, ki je bilo eno najlepših slov. podjetij v tržaški okolici. Razen tega je bil vrsto let predsednik tržaške kmetijske družbe. Bil je torej sodelavec pri vseh glavnih ustanovah, ki so pomenile politično in gospodarsko življenje tržaških Slovencev.

Truplo uglednega narodnega delavca so prepeljali na Prosek pri Trstu, kjer so ga položili v ponedeljek 1. junija v rodbinsko grobnico k večnemu počitku. Ohranjen mu bodi časten spomin, žalujočim svojem pa naše iskreno sožalje!

TONČKA TANCE IZ BAZOVICE

Bazovica, maja 1936. — V nedeljo 24. maja, po kratki bolezni je umrla v svojem rojstnem mestu v Bazovici pri Trstu gostilničarka gospa Tončka Tance, plemenita žena in mati v dobi 54 let. Vest o prerani izgubi dobre pokojnice je globoko potresla vse ki so jo poznali, ker je bila rodoljubna in dobrotvorka, tako da so jo vsi zvali "mami ubogih".

Pogreba se je udeležilo veliko mnoštvo naroda iz vseh okolnih krajev. — Pevsko društvo "Lipa" zapelo ji je "Nad zvezdami" in druge pesmi.

Zapustila je žalujočega soproga in dva sina od katerih eden študira v Zagrebu. Naj ji bo lahka kraška zemlja, a preostalim naše sožalje.

—o—

— Pišejo o velikih manifestacijah in veselju na goriškem in tržaškem o priliki zmage. Pravijo, da je prisostvovalo Mussolinijevemu govoru, ki je bil prenašan po radiju in vsem ostalim manifestacijam na goriškem 160 tisoč ljudi, v Trstu pa 127 tisoč, med temi 65 tisoč organiziranih. V samem št. Petru na Krasu pišejo da jih je bilo 3 tisoč.

—o—

— V Poženelu pri Podbrdu je ubila teška skala 24-letnega Ivana Bizjaka, doma iz Velikega Ožbolta.

—o—

— 24-letni Boris Makuc je bil javljen oblastem radi tajnega bega čez mejo. Doma je iz Vipolže.

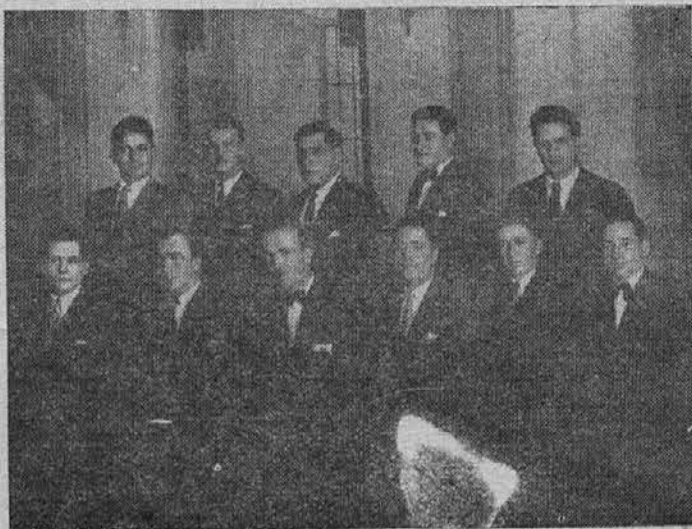
—o—

— Radi tajnega prehoda meje je bila obsojena 64 letna Marija Obid, z Orehka na 3 mesece in 15 dni zapore.

—o—

— Radi žganjekuhe, tihotapstva in žalitve finančnih stražnikov so morali odgovarjati pred sodiščem v Gorici: Amalija Lisjak, stara 51 let in Danila ter Vladimir Nusdorfer, stara 25 in 20 let iz Rihemberga. Obe ženski sta se uprli straži. Lisjak je dobila 2 leti, 2 meseca in 20 dni zapore ter 1.400 lir den. kazni. Vladimir 1.256 lir, Danila pa je bila oproščena.

Fotografija "LA MODERNA"

NOVOPOROČENI! Najboljši in najtrajnejši spomin je lepa in dobro izdelana povečana slika, ki vam jo napravi fotografija "LA MODERNA". Posebne cene z velikim popustom z ozirom na številno slovensko klijentelo.

Poštarne slike od \$ 5.— dalje ducat. Obiščete nas lahko vsak

Edina in najbolj poznana fotografija v slovenski koloniji.

dan od osmih zvečer, tudi ob sobotah. — Ne pozabiti:

Fotograf. "LA MODERNA"

S. Saslavsky

Av. SAN MARTIN 2579

Telefon: 59-0522 Bs. Aires

Ako hočete biti zdravljeni od vestnega in odgovornega zdravnika

zatecite se k

Dr. A. GODEL

Specijalisti za sigurno in hitro zdravljenje — Blenoragije · Kapavca
AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE
PO FRANCOSKIH IN NEMŠKIH NAČINIH

Krone in kožne bolezni

ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNO

ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specijalisti za pljučne, srčne, živčne in reumatične bolezni

ZARKI X — DIATERMIA — ANALIZE

GOVORI SE SLOVENSKO

Sprejema se od 9. do 12 in od 15 do 21.

CALLE CANGALLO 1542

Izdajajo: Slovenska prosvetna društva v Argentini.

Za pisanje odgovarja: Uredniški odbor.

Urejuje: Jan Kacin

ČASOPISJE

"Daily Herald", velik angleški list, prinaša članek nekega svojega dopisnika, da bo sedaj po fašistični zmagi v Abesiniji najprej na vrsti Mala antanta in Balkanski sporazum, v prvi vrsti Jugoslavija in Grčija.

"Vreme", največji belgrajski dnevnik piše, da ima Italija namen kolonizirati Abesinijo s Slovenci iz Julijske Benečije in da bo pošiljala tudi politične kaznjence v Abesinijo. Prav kot je bila svoj čas Geta za politične kaznjence nekdanjega propalega rimskega imperija.

Politični kaznjenci bodo kmalu vsi Primorci,

in vse kaže, da se je Mussolini zatrdno odločil, da se mora na vsak način zlomiti odločen odpor primorskega ljudstva, ki z neverjetno silo ovira Mussolinijeve imperjalistične načrte.

CASA "CASTRO"

ČEVLJARNICA — KNJIGARNA

Šolske in pisarniške potrebščine
Prodaja modnih čevljev po nizki ceni za
moške in ženske

TRELLES 2668 — Paternal

Pozor Rojaki

Otvorila sva krasno urejen
RESTAVRANT IN REKREO
s krogliščem in kegljiščem
Calle MONTENEGRO 1586

Ples vsako nedeljo
Za obilen obisk se priporočata
TURKOVICH in ŠTEMBERGER

Nova Slovenska Gostilna

Dobra postrežba, čisti in zračni prostori,
zmerne cene. — Rojakom se toplo priporo-
ročata za obisk lastnika

IVAN GAŠPERSIČ

in

LUDVIK DEKLEVA

Av. Forest 621

Chacarita

SLOVENSKA IZKARNA

na Dock Sudu

Vam nudi najboljša zdravila po niski ceni, kakor tudi brezplačne nasvete, železno vino po tri pese steklenico. Pošiljamo tudi v notranjost republike. Priporočila se

Franjo Čepur

F. QUIROGA 1441 — Na Dock Sudu

Restaurant "OSORIO"

Edino slovensko zbirališče

Lepi prostori, pripravno za svadbo
Vsako nedeljo ples.

CENE ZMERNE — Prenočišče po 70 cent.

Se priporočata lastnik

EMILIO ŽIVEC

OSORIO 5085

PATERNAL

Dr. J. HAHN

ŽENSKÉ BOLEZNI — MATERNICA — JAJČNIK — PREZGODNJA ALI
ZAKASNJENA PERIODA — BELI TOK — NOTRANJE BOLEZNI ŽELO-
DEC IN DROBOVJE — GONOREJA, MEHUR, OBISTI
ULTRAVIOLETNI ŽARKI

Klici na dom: U. T. 47 Cuyo 7601 —

Tucumán 2729, esq. Pueyrredón

SPREJEMA OD 3—8 ZVEER — NIZKE CENE — PLAČEVANJE NA
OBROKE.

ZOBOZDRAVNICA

Dra. Samoilović de Falicov

in FELIKS FALICOV

Sprejemata od 10 do 12 in od 15—20 ure

DONATO ALVAREZ 2181

U. T. 59 - 1723

Trelles 2534

RESTAVRANT - BAR

nudi vse ugodnosti našim rojakom
Kegljšče. — Vsako nedeljo ples.
Slovenski orkester "Valenko"
Za obilen obisk se priporočata

Štefan Celec

M. ESTEVEZ 499, AVELLANEDA

ROJAKI

Poslužujte se vedno
in povsod podjetij in
tvrdek, ki oglašujejo v
Slov. Tedniku.

Sklicujoč se na naše
glasilo boste sigurno do-
bro in točno postreženi.

S tem koristite samim
sebi in listu obenem.

V dar dobite

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3—6 \$,
lepo sliko v harvah
Odprto tudi ob nedeljah.
Atelje MARKO RADALJ
F. Quiroga 1275 in 1407 DOCK SUD

QUILMES BOCK

la mejor cerveza negra